

Етичний кодекс
Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя

**Затверджено конференцією трудового
колективу
Протокол № 1 від 28 грудня 2018 р.**

Загальні положення.

Етичний кодекс (далі – кодекс) Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя (далі – Університет) – це система правил етичної поведінки, які добровільно зобов'язуються виконувати всі члени університетської спільноти; спосіб самоорганізації професійного співтовариства Університету, що сприяє підвищенню його статусу, престижу, професійності, якості надання освітніх послуг.

Даний Кодекс розроблено на основі загальновизнаних етичних норм та стандартів, законодавства України, Статуту, внутрішніх нормативно-правових актів Університету. Текст Кодексу формувався з врахуванням досвіду та етичної нормотворчості вітчизняних та зарубіжних вузів, пропозицій громади університету, органів студентського самоврядування та профспілкових організацій.

Кодекс визначає ключові цінності, основні принципи, правила, та стандарти етичної поведінки і взаємовідносин учасників освітнього процесу, якими вони мають керуватись у своїй діяльності.

Дія Кодексу поширюється на всіх членів університетської спільноти та на третіх осіб (роботодавців, представників бізнес-структур, наукову та академічну спільноти, громадські об'єднання, державні установи тощо), з якими відбуваються контакти та взаємодія у ході освітнього процесу.

Мета, функції та принципи Кодексу

Тактичною метою Кодексу є визначення переліку принципів, норм і правил етичної та гідної поведінки осіб, що працюють і навчаються в Університеті, якими вони мають керуватись у своїй діяльності.

Стратегічною метою Кодексу є формування в Університеті атмосфери академічної свободи, відповідальності та взаєморозуміння; створення сприятливого середовища для реалізації інтелектуального, професійного та особистісного потенціалу викладачів, співробітників та студентів; підвищення на цій основі рівня якості надання освітніх послуг та конкурентоздатності університету.

Кодекс виконує **три основні функції**:

- репутаційну;
- управлінську;
- розвитку корпоративної культури.

Репутаційна функція полягає у формуванні довіри до імені, іміджу та статусу Університету, вона покликана підвищити привабливість вузу для абітурієнтів, потенційних партнерів в освітній, науковій, економічній та інших галузях.

Управлінська функція полягає в регламентації поведінки у складних етичних ситуаціях. Підвищення ефективності діяльності працівників здійснюється шляхом:

- визначення етичних стандартів поведінки викладачів, співробітників, осіб, які навчаються, у міжособистісних контактах та у взаємодії з зовнішніми партнерами;
- визначення порядку прийняття рішень у складних/конфліктних етичних ситуаціях;
- вказівки на неприйнятні форми поведінки.

Корпоративна культура є ключовим елементом, що об'єднує спільноту Університету в єдиний соціальний організм. Під впливом корпоративної етики діяльність викладачів, співробітників, осіб, які навчаються, організовується не стільки на основі наказів або компромісів, скільки за рахунок внутрішньої узгодженості їх орієнтирів і прагнень.

В основу Кодексу покладено такі етичні принципи:

- Принцип законності.

- Принцип чесності, взаємної довіри та співпраці.
- Принцип коректності, партнерства і взаємодопомоги.
- Принцип чесності, порядності та справедливості.
- Принцип академічної доброчесності.
- Принцип підзвітності та прозорості.
- Принцип об'єктивності та неупередженості.
- Принцип толерантності.
- Принцип компетентності й професіоналізму.
- Принцип взаємоповаги.
- Принцип спільної та індивідуальної відповідальності за результати діяльності.
- Принцип безпеки та добробуту.

Загальні (спільні) етичні стандарти

Кожен член університетської спільноти, визнаючи та поділяючи базові етичні принципи цього Кодексу, у своїй професійній, навчальній та громадській діяльності має керуватися наступними загальними етичними стандартами:

- дотримуватися вимог чинного законодавства України, Статуту, Правил внутрішнього розпорядку та інших нормативних актів Університету;
- шанувати історію та ім'я Університету, зберігати та примножувати його традиції;
- з повагою ставитися до символіки Університету, факультету/інституту (герб, прапор, гімн та інших атрибутів), не використовувати їх у особистих корисливих цілях;
- сприяти ефективній діяльності Університету, підтриманню його позитивного іміджу та репутації як провідного науково-дослідницького, освітнього та культурного центру;

- дбати про підтримку високої академічної культури, атмосфери довіри і взаємної поваги в університетському співтоваристві;
- орієнтуватися у своїй практичній діяльності на духовність, громадянськість, патріотизм, загальноприйняті моральні норми, що відображають ідеали добра, довіри, гуманізму;
- дотримуватися норм мовного етикету та правил ділової письмової й усної комунікації;
- бути пунктуальним, своєчасно реагувати на запити інших членів університетської спільноти, партнерів Університету та/або представників широкої громадськості, дотримуватись встановлених термінів виконання завдань і взятих зобов'язань;
- виявляти ініціативу щодо підвищення якості науково-освітньої діяльності;
- не виступати від імені Університету або його структурного підрозділу без спеціальних повноважень;
- дотримуватися принципів справедливості і чесності, протистояти корупції, хабарництву та протекціонізму в навчальному середовищі;
- сприяти створенню в Університеті атмосфери довіри, доброзичливості, справедливості, шанобливого ставлення до гідності і прав кожного члена колективу, не допускаючи будь-яких форм дискримінації та насильства;
- виявляти толерантність та повагу до звичаїв і традицій студентів, науково-педагогічних працівників та співробітників усіх національностей, поважати культурні та інші особливості різних етнічних та соціальних груп і конфесій;
- поважати гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу, незважаючи на їх стать, вік, матеріальний стан, соціальне становище, расову приналежність, релігійні та політичні переконання;
- дотримуватися політичної коректності у своїй діяльності в Університеті або під час заходів, що проводяться від імені Університету;

- дбайливо ставитися до майна навчального закладу, використовувати його виключно з метою виконання посадових обов'язків, навчальної, наукової, виховної діяльності, дотримуватися чистоти і порядку у приміщеннях та на території Університету, на робочому місці, у навчальних аудиторіях, лабораторіях, гуртожитках тощо; економно витратити енергоносії та водопостачання;
- поважати сімейні цінності, приватне життя своїх колег та осіб, що навчаються;
- дотримуватися охайного та стриманого стилю у зовнішньому вигляді;
- вести здоровий спосіб життя, піклуватися про підтримку своєї працездатності і відповідально та дбайливо ставитися до власного здоров'я, здоров'я оточуючих, довкілля.

Стандарти етичної поведінки викладача та співробітника

У викладацькій діяльності:

- дотримуватися умов укладеного з ним контракту/трудового договору, функціональних обов'язків (вимог посадової інструкції) та правил внутрішнього розпорядку;
- постійно підвищувати свій професійний і загальнокультурний рівні та педагогічну майстерність;
- виконувати освітню програму для досягнення здобувачами освіти передбачених нею результатів навчання;
- підвищувати якість та ефективність надання освітніх послуг;
- постійно дбати про культуру своєї поведінки, мови і спілкування.
- чесно і об'єктивно оцінювати знання, вміння і навички осіб, які навчаються;
- дотримуватися конфіденційності неопублікованої інформації, отриманої в ході експертизи, рецензування або наукового керівництва;

- дотримується педагогічної етики;

У стосунках зі студентами:

- сприяти розвитку здібностей здобувачів освіти, формуванню навичок здорового способу життя, дбати про їхнє фізичне і психічне здоров'я;
- формувати у здобувачів освіти усвідомлення необхідності додержуватися Конституції та законів України, захищати суверенітет і територіальну цілісність України;
- виховувати у здобувачів освіти повагу до державної мови та державних символів України, національних, історичних, культурних цінностей України, дбайливого ставлення до історико-культурного надбання України та навколишнього природного середовища;
- відмовитися у освітньому процесі від авторитарності та категоричності і виконати свій обов'язок без погроз, примусу і насильства;
- захищати здобувачів освіти під час освітнього процесу від будь-яких форм фізичного та психічного насильства, приниження честі та гідності, дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувача освіти,
- запобігати вживанню здобувачами освіти та іншими особами на території Університету алкогольних напоїв, наркотичних засобів, іншим шкідливим звичкам;
- дотримуватися високого рівня культури поведінки. Поводитися стримано, тактовно, ввічливо, толерантно.
- дотримуватися в освітньому та виховному процесі принципу гендерної рівності осіб чоловічої та жіночої статі.
- не допускати отримання за свою професійну діяльність будь-яких винагород, послуг, пільг, не передбачених законодавством України, загальнодержавною та нормативною базою Університету.
- утверджувати особистим прикладом повагу до суспільної моралі та суспільних цінностей, зокрема правди, справедливості, патріотизму, гуманізму, толерантності, працелюбства;

- розвивати у осіб, які навчаються самостійність, ініціативу, творчі здібності;
- критикувати успішність особи, яка навчається, з певної дисципліни має бути конфіденційно, конструктивно, зі спрямованням на покращення якості освітнього процесу.

У науково-дослідній діяльності:

- нести особисту відповідальність за результати дослідження;
- визнавати міжнародні та національні правові норми щодо авторських прав;
- дотримуватися особистих наукових дослідженнях академічної доброчесності, поважати авторські права, вважати недопустимими підробки та плагіат;
- при публікації результатів дослідження, що проводилося групою вчених, всі, хто брав творчу участь у роботі, мають бути зазначеними як автори;
- критично ставитися до особистих наукових досягнень, дотримуватися наукової чесності та коректності;
- забезпечувати дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти в освітньому процесі та науковій діяльності;
- виконувати функції експерта або рецензента якісно, неупереджено і об'єктивно;
- дотримуватися конфіденційності неопублікованої інформації, отриманої в ході експертизи, рецензування або наукового керівництва;
- сприяти науковому зростанню осіб, які навчаються, а також придбанню ними навичок відповідального проведення наукових досліджень.

У адміністративно-управлінській і господарській діяльності:

- зберігати неупередженість і керуватися виключно освітніми та науковими інтересами спільноти Університету при прийнятті рішень;
- піклуватися, як керівник, про захист морально-етичних позицій і принципів, особистої гідності, а також достатнє матеріальне забезпечення і

соціальний захист, створення належних умов для здійснення фахової діяльності, підвищення фахової кваліфікації підлеглих;

- зберігати відкритість для громадського контролю своєї діяльності;
- запобігати виникненню у своїй діяльності конфлікту інтересів;
- керуватися при прийнятті рішень об'єктивною оцінкою ситуації при цьому не користується анонімними або неперевіреними даними;
- поважати думку студентства, проявляти у спілкуванні з молоддю терпіння, стриманість та доброзичливість;
- ставитися з повагою до студентських організацій Університету, зокрема, до органів студентського самоврядування та студентської профспілкової організації;
- схвалювати і підтримувати пропозиції, які спрямовані на вдосконалення навчального процесу та інших напрямів діяльності.

У стосунках з колегами:

- підтримувати атмосферу колегіальності, відповідальності, взаємодопомоги, поваги, відкритості і довіри в університетському співтоваристві;
- сприяти становленню та розвитку партнерських відносин між викладачами і студентами університету;
- визнавати різні погляди, підходи, форми та методи щодо здійснення освітньої та наукової діяльності колег;
- висловлювати критичні зауваження та пропозиції коректно і аргументовано;
- ставитися з повагою до учасників освітнього процесу в особистому спілкуванні та при публічному обміні думками, не ображає колег та не підривати навмисно їхню професійну репутацію;
- уникати втручання в приватне життя своїх колег, не поширювати будь-якої інформації, що їх ганьбить або дискредитує.

Викладач та співробітник Університету не повинен:

- принижувати гідність студента, підвищувати голос, навмисно спотворювати імена та прізвища;
- проводити під час навчальних занять політичну чи релігійну агітацію, а також здійснювати рекламну діяльність, яка не відповідає статутним завданням Університету;
- виставляти під час здачі іспиту чи заліку вимоги, що виходять за рамки навчальної програми;
- змінювати критерії оцінки в ході контрольних заходів, а також брати за критерій при оцінюванні знань суб'єктивне ставлення до студента чи його особисті якості;
- грубо вести себе по відношенню до колег, осіб, що навчаються, і відвідувачів;
- вести себе агресивно проти інших учасників освітнього процесу, здійснювати сексуальні домагання;
- бути відсутнім на робочому місці без поважних причин за винятком ситуацій, пов'язаних із виконанням службових доручень або посадових обов'язків;
- використовувати без дозволу, який надається у встановленому порядку, робоче місце, службові приміщення, обладнання (включаючи ресурси Інтернет та соціальних мереж) не за призначенням та користуватися мобільним телефоном під час занять та контрольних заходів;
- поширювати неправдиву та компрометуючу інформації про інших співробітників та студентів;
- використовувати службове становище в корисливих цілях;
- надавати незаконні переваги та пільги фізичним і юридичним особам у здійсненні фінансово-господарської діяльності на території університету чи поза його межами;
- прямо чи опосередковано спонукати у будь-який спосіб підлеглих до прийняття рішень, вчинення дій або бездіяльності всупереч закону на користь своїх приватних інтересів або приватних інтересів третіх осіб;

- перевищувати повноваження під час навчальної, трудової діяльності або проведення наукових досліджень;
- чинити дії, що перешкоджають здійсненню навчального чи наукового процесу.

Стандарти етичної поведінки студента

У навчальній і науково-дослідній діяльності:

- відповідально виконувати вимоги освітньої програми (індивідуального навчального плану за його наявності), дотримуючись принципу академічної доброчесності з метою досягнути результатів навчання, передбачених стандартом освіти для відповідного рівня освіти;
- сумлінно ставитися до навчання і всіх форм контролю знань, вмінь та навичок (компетенцій);
- брати активну участь у проведенні наукових досліджень, вважаючи їх невід'ємною складовою навчального процесу, важливим чинником підвищення якості підготовки фахівця;
- протистояти будь яким проявам академічній нечесності.

У стосунках з іншими особами, які навчаються:

- дотримуватися принципу колективізму у і міжособистісних відносинах, проявляти у спілкуванні доброзичливість, повагу та чемність;
- виявляти громадянську активність і відповідальність, брати активну участь у житті групи, курсу, факультету/інституту, Університету через різні форми самоврядування, самодіяльності, фізичної культури, спорту та волонтерської діяльності;

У стосунках з викладачами і співробітниками університету:

- поважно ставитися до професорсько-викладацькому складу та інших співробітників університету;
- при зустрічі вітати викладачів і співробітників; при вході викладача в навчальну аудиторію вітати (прощатися) його стоячи без слів;

- взаємовідносини між студентами, викладачами та адміністрацією повинні ґрунтуватися на взаємоповазі і співробітництві, а також на загальноприйнятих нормах етики і безконфліктного пошуку компромісу;
- не вчиняти дій, які кваліфікуються як переслідування, вторгнення в приватне життя викладачів і співробітників, не допускати в спілкуванні з ними грубості, фамільярності, висловлювань, принижуючих їх честь і гідність;
- не поширювати неправдивої і компрометуючої інформації про викладачів і співробітників між собою та у засобах масової інформації.

У становленні до себе:

- дотримуватись особистої гігієни і намагатися підтримувати себе в хорошій фізичній формі, вести здоровий спосіб життя;
- боротися з шкідливими звичками (палінням, застосуванням алкоголю, наркотиків) як власними, так і інших членів студентського співтовариства;
- брати на себе відповідальність за власні дії та власне майбутнє, розвиваючи творчі здібності, зокрема через дослідництво в пріоритетних наукових напрямках, лідерські якості, відчуття власної гідності й самоповаги.

Особи, що навчаються, не повинні:

- отримувати чи надавати допомогу під час процедур контролю знань;
- здавати завдання або письмові роботи, підготовлені іншою особою;
- користуватись шпаргалками чи іншими недозволеними засобами під час занять та контрольних заходів;
- пропускати заняття або запізнюватися на них без поважної причини, залишати аудиторію під час занять без дозволу викладача;
- користуватись мобільним телефоном під час занять та контрольних заходів.
- допускати будь-яких проявів неповаги до старших та своїх колег;
- вживати нецензурних висловів;
- брати участь у азартних іграх;

- виявляти грубість та вандалізм.

Академічна доброчесність

Академічна доброчесність - це сукупність етичних принципів та правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень та їх визнання.

Дотримання академічної доброчесності викладачами та співробітниками Університету передбачає:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про застосовані методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання.

Дотримання академічної доброчесності особами, що навчаються, передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- посилення на джерела інформації у разі використання почерпнутих з них ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Порушенням принципів та правил академічної доброчесності вважається:

- академічний плагіат - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- самоплагіат - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- фабрикація - вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- фальсифікація - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- списування - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
- обман - надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;
- хабарництво - надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;
- необ'єктивне оцінювання - свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти;
- конфлікт інтересів - наявність у особи приватного інтересу у сфері, в якій вона виконує свої службові чи представницькі повноваження, що може

вплинути на об'єктивність чи неупередженість прийняття нею рішень, або вчинення чи не вчинення дій під час виконання зазначених повноважень;

- приватний інтерес – будь-який майновий чи немайновий інтерес особи, у тому числі зумовлений особистими, сімейними, дружніми чи іншими позаслужбовими стосунками з фізичними або юридичними особами, у тому числі ті, що виникають у зв'язку з членством або діяльністю в громадських, політичних, релігійних чи інших організаціях;

- службова недбалість - невиконання або неналежне виконання службовою особою своїх службових обов'язків через несумлінне ставлення до них, що завдало істотної шкоди правам, свободам та інтересам окремих громадян, державним чи громадським інтересам або інтересам окремих юридичних осіб;

- зловживання впливом - пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди особі, яка пропонує чи обіцяє (погоджується) за таку вигоду або за надання такої вигоди третій особі вплинути на прийняття рішення особою, уповноваженою на виконання функцій держави.

За порушення принципів та правил академічної доброчесності викладачі та співробітники Університету можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- порушення питання щодо відмови у присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання;

- порушення питання щодо позбавлення присудженого наукового (освітньо-творчого) ступеня чи присвоєного вченого звання;

- відмова в присвоєнні педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;

- позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади.

За порушення принципів та правил академічної доброчесності особи, що навчаються, можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування із закладу освіти (крім осіб, які здобувають загальну середню освіту);
- позбавлення академічної стипендії;
- позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.

Комісія з питань академічної доброчесності та етики

Комісія з питань академічної доброчесності та етики (далі – Комісія) – це незалежний, колегіальний орган, що створюється в Університеті з метою виконання таких завдань:

- організаційно-методичне забезпечення виконання прийнятих в Університеті стандартів академічної доброчесності;
- виявлення порушень принципів і правил академічної доброчесності з боку учасників освітнього процесу;
- розгляд скарг про підозру в застосуванні неетичних дій і засобів у навчальній та науковій діяльності;
- надання пропозицій адміністрації Університету (факультетів/інституту) щодо притягнення порушників академічної доброчесності до відповідальності й застосування щодо них відповідних санкцій.

Комісія у своїй роботі керується Конституцією України, Законом України «Про освіту», «Про вищу освіту», іншими чинними нормативно-правовими актами, Статутом університету, цим Кодексом.

Склад Комісії затверджується Конференцією трудового колективу Університету за поданням Вченої ради терміном на 3 роки.

Засідання Комісії проводяться один раз на два місяці відповідно до плану роботи або позачергово у випадках подання офіційної скарги на ім'я голови

Комісії. Засідання вважається правомірним, якщо в ньому беруть участь 2/3 складу її членів.

Рішення Комісії приймаються на її засіданні простою більшістю голосів відкритим голосуванням і оформляються протоколом, який підписують голова і секретар Комісії.

Будь-який учасник освітнього процесу, який став свідком або має достатньо підстав вважати, що стався факт порушення цього Кодексу, має право подати офіційну скаргу на ім'я голови Комісії. У цьому випадку голова Комісії не пізніше, ніж через 10 днів після подання скарги оголошує про проведення позачергового засідання, на якому відбувається розгляд скарги. Особа, що подала скаргу, повинна викласти в ній аргументи, які свідчать про порушення академічної доброчесності, та надати відповідні докази.

Звіт Комісії про розгляд питання про порушення академічної доброчесності надається впродовж трьох днів ректорові Університету (деканові факультету, директору інституту), який на його підставі приймає рішення щодо винуватості або невинуватості особи, стосовно якої було подано скаргу, та притягнення її до академічної відповідальності або застосування заходів дисциплінарного чи виховного характеру.

Прикінцеві положення

Етичний кодекс Університету ухвалюється зборами трудового колективу.

Кодекс набирає чинності з моменту схвалення його більшістю членів трудового колективу, затвердження в установленому порядку та оприлюднення на офіційному сайті Університету.

Здобувачі вищої освіти ознайомлюються (під розпис) з Кодексом впродовж місяця з дня зарахування до Університету, а наукові, науково-педагогічні та педагогічні працівники - при прийомі на роботу одночасно з ознайомленням з Правилами внутрішнього трудового розпорядку.

Усі працівники та особи, що навчаються, повинні знати і дотримуватися принципів та норм Кодексу. Незнання цих норм не може слугувати виправданням щодо його порушення.

Невиконання норм Кодексу є предметом розгляду Комісії з питань академічної доброчесності та етики.

Зміни і доповнення до Кодексу виносяться на розгляд зборів трудового колективу за пропозиціями Вченої ради, ректорату, деканатів факультетів, дирекції інституту, кафедр, інших структурних підрозділів, профкому співробітників, студентської ради, профкому студентів, окремих викладачів, співробітників, студентів та аспірантів Університету.

Використані джерела:

Закон України “Про вищу освіту” від 01.07.2014 р. № 1556-VII. .

http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T141556.html

Закон України "Про освіту" від 05.09. 2017 р. № 2145-VIII

http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T172145.html

Етичний кодекс ученого України

http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MUS12440.html

Етичний кодекс українського вчителя

(проект) <https://infopedia.su/2x8f3b.html>

Бухарестская декларация этических ценностей и принципов высшего образования в Европе <http://urist-edu.ru/akts/7633/index.html>

Кодекс корпоративної культури Сумського державного університету

<http://sumdu.edu.ua/docs/codex.pdf>

Морально-етичний кодекс осіб, які працюють і навчаються в

Одеському національному медичному університеті

<http://onmedu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/05/Moralno-etichnij-kodeks.pdf>

Кодекс честі науково-педагогічного працівника Національного авіаційного університету (проект) <http://nau.edu.ua/site/variables/docs/pologennya>

Кодекс етики Вінницького національного технічного університету

<http://vntu.edu.ua/images/etic.pdf>

Етичний кодекс Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана (проект)

http://kneu.edu.ua/userfiles/271117/Etichnij_kodeks_KNEU_proekt.pdf

Етичний кодекс науково-педагогічних працівників НУБіП України

https://nubip.edu.ua/sites/default/files/E_Kodeks.pdf